

Niemcy i nazizm

- **Nazizm** narodził się w Niemczech po przegranej I wojnie światowej. Popularność zawiązywał **niezadowoleniu społeczeństwa** z klęski wojennej i postanowień traktatu wersalskiego, **kryzysowi ekonomicznemu** oraz **nieskuteczności instytucji demokratycznych**.
- Partia nazistowska, NSDAP, łączyła w swoim programie socjalizm z nacjonalizmem. W 1921 r. na jej czele stanął **Adolf Hitler**. Organizacja utworzyła paramilitarne **bojówki S.A. (Oddziały Szturmowe)** nazywane **brunatnymi koszulami**.
- W 1923 r. naziści dokonali nieudanego zamachu stanu (**pucz monachijski**), w wyniku którego Hitler trafił do więzienia. Tam stworzył swój manifest programowy, jakim była książka **Mein Kampf (Moja walka)**.
- Nazizm zakładał wyższość rasy niemieckiej (**aryjskiej**) nad innymi narodami, zwłaszcza Żydami. Głosił **kult siły i wojny**, zwalczał chrześcijaństwo oraz negował liberalizm i demokrację. Według Hitlera naród niemiecki powinien zostać oczyszczony rasowo i uzyskać większą „**przestrzeń życiową**”. Hasła te znalazły szybko wielu zwolenników.
- W **1933 r.** NSDAP wygrała wybory a Hitler został **kanclerzem** (premierem). Rok później wygrał wybory prezydenckie i połączył oba urzędy, ogłaszając się **wodzem** (niem. *Der Führer*).
- Zdobywszy władzę, naziści pod pozorem walki z zagrożeniem komunistycznym wprowadzili specjalne ustawodawstwo, przekształcające Niemcy w **dyktaturę nazistowską**. Rozwiązano partie (prócz NSDAP), ograniczono swobody obywatelskie, rozpoczęto prześladowania rasowe. Opozycja polityczna została rozbita przez S.A. i **tajną policję polityczną (Gestapo)**, niezadowolonych z nazistowskich rządów zaczęto umieszczać w **obozach koncentracyjnych**.
- Hitler doprowadził do wymordowania w czasie **zw. nocy długich noży** ewentualnych

Swastyka – godło NSDAP
i jeden z symboli III Rzeszy

rywali w walce o władzę wewnątrz ruchu nazistowskiego (1934 r.)

- W 1935 r. ogłoszono w Niemczech (nazywanych już wówczas III Rzeszą) **ustawy norymberskie**, pozbawiające Żydów praw obywatelskich i majątku. W 1938 r. podczas **zw. nocy kryształowej** doszło do masowych pogromów Żydów.
- Naziści rozpoczęli budowę **silnej armii**, łamiąc postanowienia traktatu wersalskiego, i doprowadzili w 1936 r. do **remilitaryzacji Nadrenii**.
- III Rzesza prowadziła **agresywną politykę międzynarodową**, której efektem było **przyłączenie do Niemiec Austrii (an-schluss)**, **zajęcie Czech i Moraw oraz okręgu Kłajpedy**.
- Nazizm panował w Niemczech do końca II wojny światowej, po niej został osądzony jako ideologia zbrodnicza.

Adolf Hitler

POJĘCIA

Kombatant – były żołnierz, partyzant lub członek ruchu oporu, uczestnik walk.

Pakt antykominternowski – porozumienie podpisane w listopadzie 1936 r. przez Niemcy i Japonię w celu wspólnego zwalczania Międzynarodówki Komunistycznej zwanej też z rosyjska Komin-ternem.

Remilitaryzacja – ponowne uzbrajanie państwa lub regionu, w którym na mocy umów międzynarodowych zbrojenia (np. budowa umocnień, posiadanie określonych formacji) zostały ograniczone lub zakazane.